

La identitat genital d'un Faust postmodern

2008-05-07 12:00:35

Sebastià Alzamora

Nit de l'ànima

Editorial Proa, Barcelona, 2007

A còpia de convertir-la en recurrent, una frase de l'estil del "Cap lector no hi restarà indiferent" que trobem a la contracoberta de *Nit de l'ànima* significa ben poca cosa: no implica, necessàriament, que el contingut no siga un més de tants productes soporífers *avalats* per les diferents variants d'aquesta sentència. Però, en el cas de la novel·la de Sebastià Alzamora, l'avís —a més de pertinent— s'ajusta a la realitat més estricta. Perquè se'ns fa difícil d'imaginar un lector indiferent d'aquesta personalíssima versió del mite de Faust; i perquè qui açò signa deu trobar-se del costat dels que no han aconseguit de veure-li el *quid* a l'obra, ni han entrat en cap moment en el joc que proposa. En part, l'explicació deu estar en un altre dels aspectes que s'hi destaquen: el fet que es tracte d'una obra escrita amb "actitud rebel, provocadora i desafiant". Potser, perquè el problema de la provocació rau a trobar receptors disposats a sentir-se provocats, i això no sempre és fàcil. L'autor, en qualsevol cas, hi posa de la seua part i apunta a tort i a dret: els catalanistes, la religió, els mallorquins, les dones, algunes vaques sagrades de la Nova Cançó, un president de la Generalitat anònim que recorda molt a un expresident de la Generalitat amb nom, etc. Posats a apuntar, Alzamora —o el narrador, hauríem de dir— apunta fins i tot a un personatge secundari de la trama: un escriptor, "un tal Sebastià Alzamora, de Mallorca", que "només de veure'l em produeix nàusees: un tipus calb, infatuat i presumptuós, tot inflat amb els seus dos premis".

Delimitat, doncs, l'abast del joc, hi ha també el mite, la revisió del mite. Un Faust que ha fet contracte amb un editor —Sibelius— que l'obliga a escriure una novel·la amb la història d'un "home que vola". Un Faust reencarnat en un personatge il·luminat, obsedit pel sexe i per la religió, que enceta la novel·la com un sàtir eufòric i bròfec, i l'acaba com un ésser en plena descomposició. I un Faust que veu com l'ànima, situada en els genitals, escapa literalment del cos: el penis —la polla, com prefereix anomenar-la— corrent per tota la casa mentre riu de la impotència maldestra del desesperat perseguidor. Assistim així, al llarg de tota una nit eterna, a un viatge oníric i delirant —narrat en primera persona per una ment malalta— per recuperar l'ànima i per entrevistar-se amb Sibelius, dos fets que s'insinuen relacionats. Un viatge que transcorre per una Barcelona desfigurada per l'alt contingut d'al·lucinació que té la novel·la, però també per una espècie de catàstrofe apocalíptica i inconcreta: les *Onades*. Una ciutat en runes, atemporal, on es malviu entre bandes i pillatge, i que recorda el marc d'un determinat tipus de pel·lícula entre *Blade Runner* i *Mad Max*.

De fet, el cinema sembla un dels referents de l'obra, juntament amb el còmic pel que fa al dibuix de determinats personatges i accions. I, en general, un cert aire de caricatura, d'esperpent —la novel·la s'enceta amb una cita de Valle-Inclán. Però, sobretot, la novel·la té molt d'oníric, entre el més lúbric dels somnis eròtics i el malson més esgarrifosament impotent. Un univers on cap el desig incestuós envers la mare, el de matar el pare o el de renegar de la pàtria. Una baixada als inferns seguint l'ànima o els genitals, construïda a partir de plans de límits difusos que se superposen constantment, entre la realitat i el desvari. Una història orgiàstica, sacrílega, escatològica; d'estil barroc i d'ambient apocalíptic, ple de referències a la decadència; amb tota una galeria de *freaks*, disposats a engregar llarguíssimes i

Pere Calonge • Ex-Libris

<http://www.perecalonge.com/exlibris/>

insofribles –volgudament insofribles, diríem– discussions teològiques en què participen personatges amb noms d'il·lustres polemistes medievals. Amb un cert capgirament final del lloc comú de l'escriptor entés com a demiürg, senyor absolut de les seues criatures, que ací ha estat reconvertit en un gran Diable també creador, en el Mal. I la sospita, en definitiva, que no cal buscar un Diable per encarnar aquest Mal; perquè, potser, el Mal està dins de cadascun de nosaltres. El resultat de tot plegat s'assembla a un gran guinyol, a una immensa broma. Grandiloqüent i excessiva, en ocasions: però bàsicament una broma.